

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10513/2557

นายเทพพนม พรหมอารักษ์โจทก์ นายทิวากร เพชรพนมกุล โดยนางหลัก ดังถิ ผู้เข้าเป็นคู่ความแทนจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1476, ป.พ.พ. มาตรา 1480, ป.พ.พ. มาตรา 1474

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ อ. ภริยา ทำสัญญาขายฝากที่พิพาทให้แก่จำเลยโดยไม่ได้รับความยินยอมจากโจทก์ซึ่งเป็น
คู่สมรส นิติกรรมการขายฝากที่พิพาทไม่ชอบด้วย ป.พ.พ. มาตรา 1476 (1) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง
ขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมการขายฝากดังกล่าวได้ตามมาตรา 1480 วรรคหนึ่ง แม้คำขอบังคับ
ของโจทก์เพียงขอให้จำเลยจดทะเบียนใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่พิพาท โดยมีได้
ขอให้เพิกถอนนิติกรรมการขายฝาก ก็เป็นกรณีที่โจทก์ใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินของโจทก์คืน
เท่ากับมีผลเป็นการเพิกถอนนิติกรรมการขายฝากด้วยเช่นกัน และการเพิกถอนนิติกรรมการ
ขายฝากดังกล่าวต้องเพิกถอนนิติกรรมทั้งหมดจะเพิกถอนเฉพาะส่วนของโจทก์หาได้ไม่ แต่เมื่อ
โจทก์ขอมาเพียงเฉพาะส่วนของโจทก์เท่านั้น ศาลก็มีอาจเพิกถอนทั้งหมดได้เพราะจะเป็นการ
พิพากษาให้เกินไปกว่าหรือนอกเหนือจากที่ปรากฏในคำฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนคืนใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของรวมครึ่งหนึ่งของที่ดินโฉนด
เลขที่ 46 ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดนครพนม (มุกดาหาร) โดยปลอด
ภาระผูกพัน หากไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาโดยจำเลยเป็นผู้ชำระ
ภาษีกับค่าธรรมเนียมในการดำเนินการ จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้น
พิพากษาให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินโฉนดเลขที่ 46 ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดนครพนม (มุกดาหาร) ครึ่งส่วนให้แก่โจทก์ด้วยการจดทะเบียนใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของ
กรรมสิทธิ์รวมในที่ดิน โดยปลอดภาระผูกพันโดยจำเลยเป็นผู้ชำระภาษีกับค่าธรรมเนียมในการ
ดำเนินการ หากไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา และให้จำเลยใช้
ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
ภาค 4 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง และให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนจำเลย โดย
กำหนดค่าทนายความรวม 5,000 บาท ก่อนศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกา จำเลยถึงแก่ความตาย โจทก์
ยื่นคำร้องขอให้หมายเรียกนางหลัก มารดาของจำเลยเข้าเป็นคู่ความแทน ศาลชั้นต้นอนุญาต
โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์จำเลยไม่ได้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า
เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2540 นางอณิกานต์ ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ทำนิติกรรม
ขายฝากที่ดินโฉนดเลขที่ 46 ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดนครพนม (มุกดาหาร)
ซึ่งเป็นสินสมรสระหว่างโจทก์กับนางอณิกานต์ เป็นเงิน 300,000 บาท มีกำหนดเวลาไถ่คืน 1 ปี
โดยสัญญาขายฝาก ข้อ 9 ระบุว่าโจทก์ไม่ได้ให้ความยินยอมในการขายฝากที่พิพาทตามสัญญา
ขายฝาก ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า การจัดการ
ทรัพย์สินที่จะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องเป็นการจัดการสินสมรส
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1480 หากเป็นการจัดการเกี่ยวกับสินส่วนตัว
คู่สมรสฝ่ายนั้นย่อมจัดการได้เองตามมาตรา 1473 คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า ที่พิพาทเป็น

สินสมรสระหว่างโจทก์และนางอนิกานต์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1474 (1) และตามสัญญาขายฝาก ข้อ 9 ระบุว่า โจทก์ไม่ได้ให้ความยินยอมในการขายฝากที่พิพาท ดังนั้น การที่นางอนิกานต์ทำสัญญาขายฝากที่พิพาทให้แก่จำเลยโดยไม่ได้รับความยินยอมจากโจทก์ซึ่งเป็นคู่สมรส นิติกรรมการขายฝากที่พิพาทจึงไม่ชอบด้วยมาตรา 1476 (1) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมการขายฝากดังกล่าวได้ตามมาตรา 1480 วรรคหนึ่ง แม้คำขอบังคับของโจทก์คดีนี้เป็นกรณีที่โจทก์ขอให้จำเลยจดทะเบียนใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่พิพาท โดยมีได้ขอให้เพิกถอนนิติกรรมการขายฝาก ก็เป็นกรณีที่โจทก์ติดตามเอาทรัพย์สินของโจทก์คืน เท่ากับมีผลเป็นการเพิกถอนนิติกรรมการขายฝากด้วยเช่นกัน และการเพิกถอนนิติกรรมการขายฝากดังกล่าวจะต้องเพิกถอนนิติกรรมนั้นทั้งหมดจะเพิกถอนเฉพาะส่วนของโจทก์หาได้ไม่ แต่เมื่อโจทก์ขอมาเพียงเฉพาะส่วนของโจทก์เท่านั้น ศาลก็มีอาจพิพากษาให้เกินไปกว่าหรือนอกเหนือจากที่ปรากฏในคำฟ้อง ฎีกาข้ออื่นของโจทก์ไม่จำต้องวินิจฉัยต่อไปเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงเป็นอื่น ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษามานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

พินิจ สายสอาด · อติศักดิ์ ปัตรวลี · ทวีศักดิ์ ทองภักดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/10513/2557>